

ВІДГУК
офіційного опонента
доктора економічних наук, професора
Карпенко Оксани Олександрівни

на дисертаційну роботу Портного Олексія Володимировича
**«Ціннісно-орієнтоване управління економічним розвитком
транспортної компанії»**

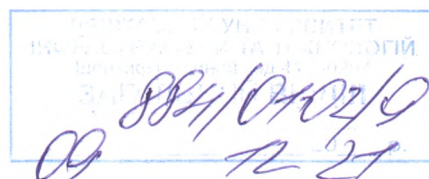
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань
05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка»

Ступінь актуальності обраної теми

У сучасних економічних умовах підвищується роль цінностей як об'єкта та засобу ефективного вирішення проблем розвитку організації. У зв'язку з цим формуються нові підходи, які ґрунтуються на засадах ціннісно-орієнтованого управління, та розробляються механізми їхньої інтеграції в систему прийняття управлінських рішень. На даний час концепція ціннісно-орієнтованого управління перебуває у стані формування як цілісного комплексу наукових і практично значимих положень, що забезпечують підвищення ефективності процесу економічного розвитку, від закладання системи цінностей до управління економічною діяльністю в інтересах усіх зацікавлених сторін.

Досвід запровадження ціннісно-орієнтованого управління та існуючі академічні здобутки обґрунтовують актуальність проблем ефективного використання в сучасних організаційно-економічних механізмах системи цінностей, дотримання персоналом ціннісних цільових установок, що гармонізують загальні результати діяльності з індивідуальними результатами співробітників. Поєднання цілей власників, інвесторів з корпоративними та особистими цінностями працівників дозволяє досягати максимального ефекту у процесах розвитку та управлінні ними. Саме на цьому базується розуміння ціннісно-орієнтованого управління, як сучасного типу управління економічною діяльністю, що, зберігаючи унікальність компанії, дозволяє підвищити її конкурентоспроможність й інвестиційну привабливість. Системна обумовленість ціннісної орієнтації процесів функціонування і економічного розвитку забезпечує ефективну роботу команд, націлену на максимізацію ринкової вартості компанії, підвищення фінансової стійкості, фінансової та нефінансової результативності, формування соціально відповідального іміджу. Перспективність та ефективність ціннісно-орієнтованого управління висувають його на перший план щодо інших підходів управління економічним розвитком.

Зазначене підтверджує актуальність дисертаційного дослідження Портного Олексія Володимировича на тему «Ціннісно-орієнтоване управління економічним розвитком транспортної компанії».

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Обґрунтованість результатів та висновків підтверджується узагальненням теоретичних досліджень та методологічною базою відображеною в наукових працях вчених-економістів щодо ціннісно-орієнтованого управління (стор. 24-32, п. 1.1).

Достовірність результатів визначається коректним використанням широкого набору загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання і дослідження:

- аналізу і синтезу під час дослідження історичних аспектів формування теорій ціннісно-орієнтованого управління та економічного розвитку;
- групування під час критичного аналізу понятійно-категоріального апарату, моделей, підходів, інструментарію ціннісно-орієнтованого управління;
- статистичного, економічного та фінансового аналізу під час виявлення сучасних тенденцій економічного розвитку та змін у вартості та цінності транспортних компаній;
- економіко-математичного моделювання під час визначення впливу факторів на результати діяльності транспортних компаній;
- системного аналізу під час розробки організаційно-економічного механізму ціннісно-орієнтованого управління економічним розвитком транспортної компанії;
- сценарного моделювання під час оцінки напрямів економічного розвитку транспортних компаній;
- структурно-динамічний, графічний для наочного представлення статистичної інформації та результатів дослідження.

Результати дисертаційної роботи апробовано на 7 науково-практичних конференціях різного рівня, що підтверджує їх обґрунтованість та достовірність.

Наукова новизна положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

У дисертаційній роботі Портного Олексія Володимировича сформульовано та обґрунтовано низку положень, висновків та рекомендацій, які відзначаються науковою новизною та мають практичну спрямованість у сфері управління економічним розвитком транспортної компанії. Новизна викладена коректно, послідовно і системно.

Зокрема заслуговують на увагу:

- організаційно-економічний механізм ціннісно-орієнтованого управління економічним розвитком транспортної компанії;
- інструментарій ціннісно-орієнтованого управління економічним розвитком транспортної компанії;
- наукові засади дослідження особливостей економічного розвитку транспортної компанії;
- методичні засади визначення напрямів економічного розвитку транспортної компанії в системі ціннісно-орієнтованого управління;
- науково-методичні аспекти теорії економічного розвитку та прикладних теорій;

- понятійно-категорійний апарат та теоретичні засади ціннісно-орієнтованого управління.

Тож, можна вказати, що проведенні Портним Олексієм Володимировичем наукові дослідження дали змогу отримати достовірні та обґрунтовані результати.

Практична цінність одержаних результатів дослідження

Практичне значення отриманих результатів в дисертаційній роботі Плортного Олексія Володимировича на тему «Ціннісно-орієнтоване управління економічним розвитком транспортної компанії» полягає в у формуванні висновків та рекомендацій, які використовуються в практичній діяльності суб'єктів господарювання, зокрема: АТ «Укрзалізниця» (довідка від 18.09.2021 р.), КП «Київський метрополітен» (довідка № 450-НДР від 13.09.2021 р.), ПАТ «АТП13058» (довідка № 149 від 26.08.2021 р.), ТОВ «Влад транс» (довідка № 587 від 25.08.2021 р.). Результати дисертації також використовуються у навчальному процесі Державного університету інфраструктури та технологій при підготовці фахівців з економіки та менеджменту (акт впровадження № 01/11-908 від 23.09.2021 р.).

Повнота викладення наукових положень, матеріалів, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях

За результатами досліджень опубліковано 13 наукових праць, у т. ч. 6 статей в наукових фахових виданнях з економіки, з яких 4 статті – у виданнях України, які включені до міжнародних науково-метричних баз, 2 статті в іноземних виданнях з напрямку, з якого підготовлено дисертацію, 7 публікацій у збірниках матеріалів конференцій. Наведені публікації містять результати безпосередньої роботи дисертанта на окремих етапах дослідження, повною мірою відображають основні положення та висновки роботи. Авторська участь здобувача в опублікованих наукових працях погоджена зі співавторами.

Слід зазначити, що опубліковані матеріали повністю відображають зміст дисертаційної роботи та відповідають вимогам пункту 11 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167.

Загальна оцінка змісту роботи

Дисертаційна робота Портного Олексія Володимировича на тему «Ціннісно-орієнтоване управління економічним розвитком транспортної компанії» є самостійною, завершеною науково-дослідною роботою, що відповідає спеціальності 051 «Економіка» та спрямована на розв'язання важливої наукової проблеми щодо формування теоретико-прикладних засад ціннісно-орієнтованого управління розвитком економічної діяльності в умовах необхідності узгодження суперечливих інтересів стейкхолдерів, урахування тенденцій економічних змін на ринку транспортних послуг, досягнення інвестиційної привабливості, фінансової стійкості, конкурентоспроможності, сталості та, як наслідок, збільшення ринкової вартості транспортних компаній. Наукові положення підтверджуються результатами проведеного аналізу за достовірними джерелами інформації, репрезентативністю вибірки та ґрунтовним математичним інструментарієм, що використовувався під час аналізу та

сценарного прогнозування. Це свідчить про обґрунтованість одержаних результатів.

Надана дисертація та наукові публікації відповідають вимогам пунктів 9,10,11,12 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, Затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №167, та положень Вимог до оформлення дисертації, що затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017р. № 40.

Дисертаційна робота Портного Олексія Володимировича на тему «Ціннісно-орієнтоване управління економічним розвитком транспортної компанії» складається з титулу, анотації двома мовами, змісту, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації) в дисертації, поданої до захисту, та наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертаційної роботи, не виявлено.

Оформлення дисертаційної роботи

Дисертація за структурою, мовою, стилем викладення та оформлення відповідає вимогам МОН України (Наказ МОНУ від 12.01.2017 р. № 40).

Дискусійні положення та зауваження

Поряд з вище наведеними науковими, методичними і прикладними здобутками та результатами, дисертація Портного Олексія Володимировича не позбавлена окремих недоліків, неточностей та дискусійних моментів, які потребують пояснень у процесі захисту дисертації:

1. На стор. 25 зазначається, що академічні дослідження стосовно концепції ціннісно-орієнтованого управління стали теоретичною основою для консалтингової діяльності та подається відповідний перелік компаній. Слід підкреслити, що цей перелік не повний. І на це слід було звернути увагу.

2. Дискусійним є віднесення пандемії до мегатрендів економічного розвитку транспортних компаній (рис. 1.12, стор. 76; стор. 79-80). На наш погляд, пандемія впливає на основні мегатренди, у т.ч. визначені у роботі.

3. На рис. 2.1 (стор. 90) до моделей ціннісно-орієнтованого управління віднесено декілька підходів. Дійсно, відповідно до опису поданому у тексті, вказані підходи є семантичними моделями, проте коректніше було б або змінити найменування сукупності методичних засад, або уточнити найменування складових відповідно до назви сукупності.

4. Дискусійним є розрахунок середнього темпу приросту показників компаній транспортно-логістичного сектору економіки, що містять табл. 2.6-2.10, тим більше, що коливання значень є досить суттєвими. Даний підхід потребує додаткового обґрунтування.

5. Головні імперативи збільшення вартості та створення цінності транспортних компаній, визначені в роботі (рис. 2.11, стор. 125), більшою мірою сфокусовані на потенціалі існуючих продуктів і послуг та усталених моделях ведення господарської діяльності, ніж на нових продуктах і послугах або бізнес-моделях, що можливі в межах означених мегатрендів (рис. 1.12, стор. 76). Робота

лише виграла б, як би здобувач більше уваги приділив інноваційним підходам та кращим практикам лідерів транспортного ринку.

6. Організаційно-економічний механізм ціннісно-орієнтованого управління економічним розвитком транспортної компанії (рис. 3.4, с. 189) поданий в універсальному вигляді та не відображає специфіки галузевої економічної діяльності.

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційної роботи

Безумовно результати дослідження Портного Олексія Володимировича на тему «Ціннісно-орієнтоване управління економічним розвитком транспортної компанії» сприятимуть подальшому розвитку теоретичних досліджень та будуть використані під час вирішення практичних завдань щодо запровадження ціннісно-орієнтованого управління економічним розвитком на рівні галузевих суб'єктів господарювання.

Розглянуті в роботі теоретичні основи та окреслені авторські визначення можуть слугувати новим вектором у дослідженнях за темою ціннісно-орієнтованого управління, а також використовувати у навчальному процесі закладів вищої освіти. Зокрема здійснене здобувачем узагальнення сутності ціннісно-орієнтованого підходу, що ґрунтується на розумінні цінностей з позицій отримання економічних та неекономічних вигід зацікавлених в їх одержанні сторін, у формуванні фінансових і нефінансових результатів суб'єктів господарювання та ураховує вартість (стор. 33-36, п. 1.1) є суттєвим теоретичним внеском здобувача. Розроблена автором чотирирівсна модель цінностей (рис. 1.1, стор. 35, п. 1.1), структурована сукупність моделей ціннісно-орієнтованого управління (рис. 2.1, стор. 90, п. 2.1) можуть слугувати надійним підґрунтям для проведення подальших досліджень.

Завдяки впровадженню запропонованих методичних засад ціннісно-орієнтованого підходу до управління відповідно до сучасних трендів сталого розвитку (стор. 75-81, п. 1.3) створено можливість визначення пріоритетних напрямів стратегічного плану розвитку підприємств на середньо- та довгостроковий період (стор. 124-128, п. 2.2). Застосування концептуальних засад ESG-інтегрованого аналізу цінності транспортної компанії (рис. 3.1, стор.163, п. 3.1), а також організаційно-економічного механізму (рис. 3.4, стор.189, п. 3.2), що передбачає їхнє ураховання і дотримання обґрунтованої системи принципів (рис. 3.5, стор. 191, п.3.3), спрямитиме підвищенню соціальної відповідальності та інвестиційної привабливості бізнесу.

Розроблені автором можливі сценарії функціонування АТ «Укрзалізниця» (табл. 3.10, стор. 210, п. 3.3) можуть бути адаптовані для інших підприємств транспортної галузі. Загалом результати проведених дисертантом досліджень можуть бути використані під час розв'язання теоретичних та практичних проблем не лише окремих підприємств, а транспортної галузі в цілому.

Загальний висновок

Дисертаційна робота «Ціннісно-орієнтоване управління економічним розвитком транспортної компанії» є завершеною самостійною працею, виконана на високому науковому рівні, має теоретичну та практичну значимість.

Дисертаційна робота Портного Олексія Володимировича виконана відповідно до вимог пунктів 9, 10, 11, 12 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06.03.2019 р. та положень Вимог до оформлення дисертаційних робіт затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р.

Підсумовуючі вищевикладене, зазначаю, що дисертант Портний Олексій Володимирович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» (галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»).

Офіційний опонент:

Перший проректор закладу вищої освіти
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»,
доктор економічних наук, професор

О. КАРПЕНКО

Підпис офіційного опонента
д.е.н., професора Карпенко О.О.
засвідчую

Ректор закладу вищої освіти «Міжнародний
науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»,
доктор економічних наук, професор

В. ХУДОЛЕЙ